

Biedrība „Latvijas Šķirnes trušu audzētāju asociācija”.

Biedrībā šķirnes trušu pārraudzību veic ciltsdarba speciālists. Fiziska persona (sertifikāts Nr.1946 derīgs līdz 14.05.2019), šķirnes dzīvnieku vērtēšanu fiziska persona (sertifikāts Nr.1691 derīgs līdz 28.03.2016).

Pārraudzībā esošajās saimniecībās audzētās trušu šķirnes 2014.gadā.

Šķirnes	Vaislas trušu skaits	Īpašnieks
Angora balta	5	Fiziska persona
Angora melna	4	Fiziska persona
Auntrusis baltais	6	Fiziska persona
	5	Fiziska persona
Auntrusis (Franču)	4	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
Auntrusis tēraudkrāsā	5	Fiziska persona
Auntrusis tauriņš zaķu kr.	4	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
Baltais milzis	3	Z/S Ozoliņi
Baltais rex	2	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
Burgundas	12	Fiziska persona
	6	Fiziska persona
	7	Z/S Zefīrs
	3	Z/S Ozoliņi
	4	Fiziska persona
	2	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	10	SIA Pūkaiņi
	4	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
Čehu albīns	4	Z/S Jesi
	5	Z/S Ozoliņi
	3	Fiziska persona
Flandrs	2	Fiziska persona
	2	Fiziska persona
	2	Fiziska persona
Hermelīns ar zilām acīm	8	Fiziska persona
Jaunzēlandes baltais	6	Fiziska persona
	10	SIA Pūkaiņi

	2	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
Jaunzēlandes sarkanais	11	Fiziska persona
	5	Fiziska persona

	4	Fiziska persona
Kalifornijas	4	Z/S Zefīrs
	6	Fiziska persona
	2	Fiziska persona
	8	Fiziska persona
	12	Fiziska persona
	10	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
	5	Fiziska persona
	16	Z/S Pūkaiņi
	5	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
Kastor Rex	7	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
	2	Z/S Ozoliņi
	3	Fiziska persona
Lielā šinšila	4	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	7	Z/S Ozoliņi
	3	SIA Pūkaiņi
Lielais gaišais sudrabortais	4	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	10	Fiziska persona
	5	Fiziska persona
	5	Z/S Ozoliņi
	3	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	8	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
Lielais melnais sudrabortais	16	Fiziska persona
Liesmainais	11	Fiziska persona
	2	Z/S Ozoliņi
	2	Fiziska persona
Lielais vācu tauriņš	2	Fiziska persona
Melnais Rex	3	Fiziska persona
Meklenburgas melnais	6	Fiziska persona

Meklenburgas sarkanais	4	Fiziska persona
Oter Rex	4	Fiziska persona
Šinšila Rex	6	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
Tīringa	9	z/s Ozoliņi
	2	Fiziska persona
Ugunīgais Rex	3	Fiziska persona
Vīnes baltais	6	Z/S Jesi
Vīnes melnais	12	Z/S Jesi
	5	Z/S Ozoliņi
	2	Fiziska persona
Vīnes pelēkais	8	Z/S Jesi
	6	Z/S Ozoliņi
	3	Fiziska persona
Vīnes zilais	4	Fiziska persona
	12	Z/S Jesi
	6	SIA Pūkaiņi
	3	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	3	Fiziska persona
	4	Fiziska persona
Vīnes zilpelēkais	6	Z/S Jesi
Zilais rex	4	Fiziska persona
Zilpelēkais rex	2	Fiziska persona
Pundurtrusis liesmainais	3	Z/S Jesi
Pundurauntrusis melnais	2	Fiziska persona
Pundurauntrusis baltais	11	Fiziska persona
Pundurauntrusis dz.sīāma	7	Fiziska persona
Pundurtrusis kastor rex	3	Fiziska persona
Pundurauntrusis sarkanais	7	Fiziska persona
	2	Fiziska persona
Pundurtrusis dalmācijas rex	2	Fiziska persona

LŠTAA veic šķirnes trušu pārraudzību un vērtēšanu, apkopo informāciju par šķirnes trušiem un ganāmpulkiem, izraksta dzīvnieku šķirnes sertifikātu, atestē šķirnes ganāmpulkus.

Pārraudzības saimniecības datus par dzīvniekiem uzskaita datorprogrammā „Šķirnestrusis 2” un programmā apkopoto informāciju izmanto ciltsdarbā.

2014. gadā šķirnes trušu pārraudzību veic **25 saimniecībās**, kur vidēji atrodas 21,4 vaislas dzīvnieku. Mūsu asociācijas pārraudzības ganāmpulkos **audzē 42 trušu šķirnes**.

LŠTAA atzītas šķirnes trušu audzēšanas saimniecības -

LV0609206– trušu šķirne Auntrusis baltais

LV0486340– trušu šķirne Lielais melnais sudrabotais

Z/S Ozoliņi – trušu šķirne Tīringas

LV0462901– trušu šķirnes Liesmainais, Jaunzēlandes sarkanais

LV0602485– trušu šķirne Pundurauntrusis sarkanais

Katra no šīm saimniecībām strādā vadoties pēc izkopšanas plāna.

2014. gadā nogalē viena kandidātsaimniecība - īpašnieks fiziska persona, kurā šķirnes izkopšanas darbu veic ar Jaunzēlandes sarkano un Angora baltā trušu šķirni.

Kopējais **vaislas** dzīvnieku skaits saimniecībās – 535 gb.

Kopējais izsniegto **izcelsmes sertifikātu** skaits – 409 gb.

2014.gads (8.-9.marts) sākās ar pasākumu i/hallē „Skonto”, „Dzīvnieku pasaule”, kurā no Biedrības piedalījās ne tikai jau atzītas šķirnes trušu saimniecības, bet arī uz šī nosaukuma kandidējošas un pārraudzībā esošas saimniecības pārstāvji. Lai sagatavotos pārbaudes eksāmenu kārtošanai pārraudzības tiesību apliecības saņemšanai, uz izstādi ar saviem jau saimniecībā esošajiem šķirnes trušiem tika uzaicināti jaunie asociācijas biedri – fiziskas personas Pieredzējušu audzētāju vadībā tika apgūta cilts dokumentācijas kārtošana metodika un pamati dzīvnieku vērtēšanā. Apgūt praktiskās iemaņas ir viens no svarīgākajiem faktoriem savas saimniecības pareizai pamatganāmpulka atlasei.

Šķirnes trušus vērtē eksperts-fiziska persona Pasākuma laikā tika novērtēti 85 dzīvnieki, kuri saimniecībās tika iekļauti pamatganāmpulka sastāvā. Ar šiem dzīvniekiem saimniecības sāk vai tupina pārraudzības darbu.

Kastor-rex no LV0605196 saimniecības saņēma novērtējumu 96,0 punkti, Šinšilas-rex 95,5 punkti, Baltais rex 95,5 punkti, Jaunzēlandes sarkanais 95 punkti. Labākos rezultātus uzrādīja šķirnes trušu kandidātsaimniecība no Smiltenes nov., „Ķiguļiem”.

Pasākumi i/c „Ķīpsala” vienmēr ir aktīvi apmeklēti. LŠTAA jau 11 gadus sadarbojas ar izstādes rīkotājiem un 22.-23 martā stends ir viena no iecienītākajām apmeklētāju apskates vietām. Šogad piedāvājam Rex šķirnes no LV0605196 (Iecavas nov.) saimniecības.

Latvijas lauksaimnieku vērienīgākais pavasara pasākums notiek i/k „Rāmava”. No 3.6. aprīlim tiek rīkota 22. Lauksaimniecības, lopkopības, mežkopības un celtniecības izstāde „Pavasaris 2014”, kuras dalībnieki jau piekto gadu pēc kārtas ir arī LŠTAA biedri ar saviem šķirnes trušiem. Pasākumā šķirnes dzīvniekus vērtē vērtētājs. Pirmo reizi savu veikumu rāda Biedrības „Latvijas Šķirnes trušu audzētāju asociācija” jauniešu sekcijas biedri, kuru vecāki veiksmīgi nokārtojuši eksāmenus pārraudzībā truškopībā un saņēmuši B kategorijas pārrauga apliecību. Tā kā Latvijas likumdošana nepieļauj novietnes un ganāmpulkus reģistrēt uz nepilngadīgu personu vārda, Biedrības „Latvijas Mazpulki” mazpulcēnu vecāki, atbalstīdami savus bērnus projektā „Mazpulcēnu-Trušmīļu skola”, nokārtojuši visas juridiskās formalitātes, lai saimniecības varētu sākt pārraudzību. Četri mazpulcēni no Lutriņu mazpulka izstādē

parāda savus izaudzētos šķirnes trušus. Saimniecībās var sākties darbs pie šķirnes izkopšanas.

Kopumā izstādē tiek piedāvāti 86 šķirnes truši no 13 Latvijas saimniecībām. Blakus jau pazīstamām un Latvijas saimniecībās audzētajām trušu šķirnēm, kā piemēram

Kalifornija, Lielais gaišais sudrabortais, Lielais melnais sudrabortais, Burgunda, Vīnes grupa (pelēkais, zilais, zilpelēkais, baltais, melnais), Auntrusis franču un Kastor-rex bija apskatāmas arī mazāk pazīstamas, kā piemēram Auntrusis baltais un melnais, Liesmainais, Meklenburgas raibais (melns) un Baltakotainais.

Pasākuma laikā tiek gatavotas fotogrāfijas jaunajam katalogam „Šķirnes trusis Latvijā”, kuru asociācijas biedri cer izdot 2015.gadā.

Izstāde „Rīga Agro-2014” i/c „Ķīpsala” šogad, 25.-26. aprīlī, pulcēja mazāk apmeklētāju kā parasti, bet šķirnes trušiem netrūka skatītāju un pircēju. Vērtētājs atzinīgi vērtē dzīvniekus, kuri vaislas vecumu sasniegs tik pēc pāris mēnešiem un tad arī taps skaidrs – turpinās viņi savas šķirnes pilnveidošanu, vai nē.

Kā lielākais un nozīmīgākais gada pasākums truškopības nozarē Latvijā ir šķirnes trušu ciltsvērtības un ģenētiskās kvalitātes noteikšana izstādē „Šķirnes trusis – 2014 rudens” i/k”Rāmava”. Šogad tas notika 9.-12. oktobrī. Izstādē tiek noteikts šķirnes trusis, kurš pelnījis titulu „Gada Trusis”.

Izstādē vērtēšanā tika nodoti 230 šķirnes pārstāvji no 18 Latvijas un 1 Lietuvas saimniecības. Vairāk pārstāvētās šķirnes – Auntrusis baltais (12.gb.), Lielais gaišais sudrabortais (24.gb.), Lielais melnais sudrabortais (16.gb.), Kalifornijas (22.gb.), Burgunda (28.gb.).

Mazāk zināmās – dažādu šķirņu pundurtruši, Baltais un Šinšilas-rex, Madagaskaras un Tēraudkrāsa auntruši, Flandrs dzeltenais, Baltakotainais.

Pilns izstādes katalogs pieejams LŠTAA mājas lapā www.skirnestrusis.lv, sadaļā ciltsdarbs.

10. oktobrī, Latvijas Zemkopības ministrs apmeklējot izstādi un vērojot audzētājus darbojoties vērtēšanas sektorā, izteica savu atzinību.

Izstādes laikā šķirnes trušus var novērtēt tikai pēc viņu fenotipa, t.i. ārējām pazīmēm, jeb vienkāršāk teikt - fenotips ir tas, ko cilvēks redz, skatoties uz bioloģisku būtni. „Aiz kadra” paliek dzīvnieka īpašnieka un ciltsdarba speciālista darbs pēc tam, kad savu darbu ir veicis vērtētājs – eksperts fiziska persona. Atsaucoties uz „Ciltsdarba programma truškopībā”, īpašnieks vēl svērs, piemeklēs attiecīgajam dzīvniekam pāri, pāros, vēros dzīvnieku, visus datus pierakstīs un izdarīs secinājumus. Vērtēšana izstādē parāda tikai otro soli ceļā uz labu vaislas dzīvnieku, turpmākais darbs jau notiek saimniecībā uz vietas. Kas ir pirmais solis? Pirmais solis ir tāds, ka īpašnieks pats saprot, kuru dzīvnieku izvēlēties vest uz izstādi pārdot vai novērtēt un atstāt savā ganāmpulkā. Izstāde ir iespēja tikties audzētājiem savā starpā, pārrunāt problēmas un kopā tās risināt, dalīties pieredzē un apskatīt citu paveikto, vienkopus apskatīt izvēlētos trušu šķirnes pārstāvjus un klātienē tos salīdzināt.

Augstākais novērtējums un tituls „Gada Trusis” tiek piešķirts Baltajam-rex šķirnes trusim no LV0605196 saimniecības Iecavas novadā.

Šī izstāde deva iespēju audzētājiem savās saimniecībās ne tikai atlasīt dzīvniekus, kuri turpinās saglabāt un pilnveidot šķirnes genofondu, bet sagatavoties šī gada izstādei ārpus Latvijas, Čehijas pilsētā Lysa nad Labem. 2013.gadā LŠTAA biedri pārstāvēja Latviju ar 22 dzīvniekiem no 6 saimniecībām, šogad braucām ar 20 dzīvniekiem no 5 saimniecībām. Ar lepnumu varam teikt – nostartējām teicami! Neviens dzīvnieks netika

diskvalificēts, divi dzīvnieki tika novērtēti ar 93,5 punktiem, pārējie 94,0 līdz 95,5 punkti.

Latvijas šķirnes trušus varēja pazīt pēc sarkanbaltsarkanajām lentītēm pie būriem. Augstāko vērtējumu no Latvijas pārstāvjiem saņēma LV0462901 par Burgundas šķirnes māti (95,5 punkti).

Ar vairākiem audzētājiem nodibinājām draudzīgas attiecības, pārrunājām viņu ciltsdarba nianšes, pastāstījām par saviem sasniegumiem, konsultējāmies, atkal uzzinājām ko jaunu, varējām vērot 40 vērtētāju – ekspertu darbu klātienē (ekspertus vadīja mūsu draugs fiziska persona, kurš četrus gadus pēc kārtas vērtēja mūsu trušus Rāmavā un kurš mūs iedrošināja nebaidīties no dalības starptautiskajās izstādēs, jo mūsu šķirnes truši to ir pelnījuši!), atlasīt sev vēlamos dzīvniekus, jo izstādes dalībniekiem tas tiek ļauts, bija ko pamācīties, sapratām – esam uz pareizā ceļa. Šķirnes dzīvnieks sākas no pareizi veikta ciltsdarba, no pareizas un sakārtotas dokumentācijas, no godprātīgas attieksmes pret darāmo.

Pēc izstādes mērojam ceļu atpakaļ uz Latviju, lai piepildītu savu apņemšanos. Jau atkārtoti nācām pie secinājuma, ka Latvijas audzētājiem ir vairāk ar saviem dzīvniekiem jāpiedalās izstādēs, jāmacās valodas, vairāk jākontaktējas ar audzētājiem citās valstīs, tad darbs ko darām nesīs gaidītos rezultātus. Izstādes starplaikā, pateicoties Lietuvas šķirnes trušu audzētājam, vēl paspējām uz trim izstādēm Vācijā, paciešoties Vācijas šķirnes trušu audzētavā un atkal jauni iespaidi un idejas.

Pēc brauciena darāmie darbi skaidri, bet 22.-23. novembrī i/c „Ķīpsala” notiek starptautiskā mājdzīvnieku un zooindustrijas izstāde „Zooekspo – 2014”, kurā kopā ar mums piedalās Biedrības „Latvijas Mazpulki” mazpulcēni. Bērni šī gada pavasarī no audzētājiem saņēma dāvinājumu - pāri šķirnes trušu. Mazpulcēnu uzdevums – barot, kopt un izaudzēt savā saimniecībā veselīgus trusēnus. Darbu sāka 12 jaunie audzētāji, uz izstādi vērtēšanai tika atvesti 8 veselīgi, labi kopti trusēni. Asociācijas biedri ir pārliecināti, ka tikai apmācot jaunus audzētājus jau skolas solā, mēs varam cerēt uz izglītotu un praktiski strādāt varošu jauno audzētāju maiņu.

Liels paldies Liepupes mazpulka vadītājai par atsaucību, darba mīlestību un izturību projekta „Mazpulcēnu – Trušmīļu skola” laikā.

Paldies arī i/c „Ķīpsala” administrācijai par sapratni un atbalstu projekta noslēguma pasākumā.

Darbs pie šķirnes trušu atlases saimniecībās turpinās, saimniecības veido nākamā gada pamatganāmpulkus, noslēgums pārraudzības gadam truškopībā ir 31.decembris, lai ar jauno gadu piepildītu savas saimniecības ar veselīgiem, pareizi koptiem, atlasītiem un barotiem jaunajiem šķirnes trusēniem.

Biedrības „Latvijas Šķirnes trušu audzētāju asociācija” ciltsdarba speciālists un valdes p-ja.

31.12.2014.